

Stumia vokiečius
nuo Dauguvos

Rusai veda kuosmarkiausią ofensivą nuo Rygos iki Dinaburkui, kad nustumus vokiečius atgal. Vokiečiai atmuša atakas. Jie apleido Olai

LONDONAS, lapkr. 9. — Rusai veda kuosmarkiausią ofensivą prie Rygos, Dauguvos upės ir Dinaburko ir nori nuvyti vokiečius atgal.

Vokiečių oficialis pranešimas sako, kad rusų atakos atmuštos su dideliais nuostoliais. Pranešimas sako:

"Gen. von Hindenburgio armija: I pietus ir pietryčius nuo Rygos, taipgi į vakarus nuo Jakabmesčio ir prie Dinaburko, rusai po ilgo artilerijos pristengimo atakavo su dideliomis spėkomis. Atakos atmuštos ir vietomis jie aplaikė labai didelius nuostolius.

"Gen. von Linsingen armija: Rusų atakos į šiaurvakarius nuo Čiartorysko buvo nepasėkmingos. Tris oficeriai ir 371 kareivis pakliuvo į mūsų rankas."

Rusų oficialis pranešimas sako, kad vokiečiai buvo priversti apleisti miestelį Olai į pietvakarius nuo Rygos.

PETROGRADAS, lapkr. 8. — Rusai skelbia, kad ant kairiojo Dauguvos kranto, netoli Ikskul, jie užėmė kapines kaimo Labour, o pietuose nuo Pilvers. tame pačiame apskrityje, jie atmušė vokiečius mėginusius persikelti prie Dauguvą.

Ant vakarinio ežero Švento kranto rusai sakosi užėmė antrąją vokiečių tranšėjų liniją, suėmė daugiau 300 belaisvių ir užgriebė dvi kanuoles. Vokiečių atakos toje vietoje esą ne-Chicovaykė.

Ant kairiojo upės Styr kranto mušiai tęsiasi vakaruose nuo kaimo Konstatinovka, kurį rusai atėmė ketverge, lapkr. 4 dieną.

LONDONAS, lapkr. 8. — Reuterio telegrama iš Petrogrado praneša, kad Čartorysk apskrityje, rytuose nuo Kovel rusai suėmė 2,000 belaisvių.

PAŠALINO GATVIŲ BIURO
VIRŠININKUS.

Vakar "civil service" komisija pašalino nuo vietos Walter G. Leininger, superintendentą gatvių biuro, Thomas L. Doolley, superintendentą "asphalt plant", J. H. LaVelle, generalį formą ir W. J. Galliganą, antrą superintendento pagalbininką. Gi pirmasis superintendento pagalbininkas P. McCarthy paleistas 30 dienų. Kodėl jie pašalinti komisija atsisakė paaiškinti. Ji ištirsianti.

Bernard McMahon, knygvedis miesto kolektooriaus ofise irgi pašalintas, nes jis prigulėjo prie draugijos, kuri kritikavo prie draugijos, kuri kritikavo Thompsoną ir reikalavo pašalinimo "civil service" komisijos.

Spėjama, kad jų visų pašalinimas yra darbu politikierių, kuriems irgi reikia "dziabų."

Suėmė 4,500
serbų nelaisven

Vokiečiai paėmė Krujevac, pastutinį serbų arsenalą. Karalius Petras vos nepakliuvo belaisvėn. Serbija bus išdalinta

LONDONAS, lapkr. 9. — Austrių vokiečių spėkos nuolat einančios priekyn į pietus, Serbiją ir stumiančios serbus į Albaniją ir Graikiją paėmė pastutinį serbų arsenalą Krujevac, 32 mylios į šiaurę nuo Niš. Užimant miestą 4,500 serbų pakliuvo nelaisvėn, jų tarpe 1,500 ligonbučiuose.

Jie dabar užpuola serbus į pietus nuo Kraljevo ir pasiekė Ivanijicą.

Patirta, kad serbų karalius Petras vos nepakliuvo belaisvėn. Jį sergantį išnešė iš Kraljevo vos keletą valandų prieš vokiečiams užimsiant miestą.

Francuzų ir anglų spėkos atmušė atkaklią bulgarų ataką į pietus nuo Strumnica, bet visur kitur bulgarai eina priekyn.

Serbai sakosi irgi atmušę bulgarų ataką Krivolak apygardoje.

Černogorai atmušė priešų ataką Grahovo apygardoje. Mušiai ten buvo smarkūs.

Laukiama kad Bulgarija formaliai aneksuos visą pietinę Serbiją su Niš, kur jie sakosi bulgarų vėliava plevėsuos amžinai. Manoma, kad Serbija bus padalyta tarp Bulgarijos ir Austrijos.

PASKANDINTAS VOKIEČIŲ
KRUIZERIS.

Paskandino jį anglų submarina prie Švedijos pakraščio. 25 žurninkai žuvo ant laivo.

BERLINAS, lapkr. 9. — Oficialiai vokiečių paskelbta, kad anglų pajūrinis laivėlis dviem torpedom paskandino nedidelį vokiečių kruizerį Undine, sto vėjusį ant sargybos prie pietinio Švedijos pakraščio.

Iš įgulos 19 žmonių paskendo su laivu, o 6 žmonės vėliau mirė nuo žaizdų.

Undine buvo 2672 tonų intarpas: apginkluotas dešimčia 4.1 colių kanuolių ir dviem torpedinėm tubom.

LONDONAS, lapkr. 9. — Vokiečių pajūriniai laivėliai vėl pradeda smarkiai veikti ir paskandino penkis anglų pirklynius laivus: Buresk, Glenmore, Brigit ir Woolwich, kurių įgulos išgelbėtos ir apginklų pirklybinį laivą Tara, kurio 24 žmonės iš įgulos prapuolė.

LAIVAS DEGA JUROJE.

NEW YORK, lapkr. 9. — Bevieliu telegrafu pranešama, kad ant francuzų linijos laivo Rochambeau, plaukiančio į Bordeaux kilo gaisras. Laivas kubiai plaukia į Halifax.

Ant laivo yra apie 650 žmonių — 421 pasažierius ir 230 įgulos. Belo laivas veža daug imunicijos. Laivas nėra dileliame pavojuje.

Policistai gauna pinigų iš bosų

Mušeikų galva liudija, kad rubsiuvių bosai moka policistams, kurie eina išvien su mušeikomis. Dažymas langų ir užpuolimai yra provokacija

Per šesias savaites, nuo pradžios rubsiuvių streiko, moteris ir vyrai buvo policijos ir mušeikų mušami, šaudomi, koliojami, areštuojami.

Policijos viršininkai, drauge su mayoru, tokį policijos ir mušeikų elgimąsi išteisindavo ir leisdavo jiems ir toliau užpildinėti darbininkus. Policijos viršininkai net išdrįso kaltinti streikierius užpuolimuose, dažyme langų ir k. prasižengimuose.

Bet vakar policija aplaikė didelį smugį. Tą smugį jai uždavė mušeikų "galva" David Roy Masterson, geriau žinomas kaip "Bob" Masterson. Jis buvo viršininku 19 "specialės policijos" — mušeikų Lamm & Co. ir keturiuose kitose dirbtuvėse (Great Western Tailoring Co., Great Central Tailoring Co., Monarch Tailoring Co. ir United States Tailoring Co.).

Savininkai pradėjo nusukti jam algą ir iš tų pinigų dalinties su policija ir jis apleido savo "vietą". Apleisdamas savo vietą jis išdavė policijos ir mušeikų paslaptis. O jis daug gali pasakyti apie juos, nes jis ne "naujokas", nes nors jis yra 28 m., bet jau 9 metai, kaip užsiima mušeikų "amatu" ir gerai pažįsta policiją. Jo liudijimus po prisauka Amalgamated Clothing Workers of America advokatas socialistas Wm. A. Cunnea vakar nusiuntė valstijos advokatui Maclay Hoyne.

Tarp svarbesniųjų Mastersono liudijimų yra šie:

Kad miesto policistams kasdien yra apmokama už darbą atliekamą rubsiuvių bosams. Raitasis policistas gauna \$5.00 į dieną, motociklistas gauna po \$2.00 iš kelių dirbtuvių, o pėsčias — po \$1.00. Ant "raščių" apie priėmimą pinigų pasirašo seržantas Killackv.

Kad policija ir mušeikos eina iš vien ir kada mušeikos nori sumušti streikierius, policija pasirupina nebūti toje vietoje.

Kad sumušimas koronerio pagalbininko Hermano, kurį minia sumušė prie jo namų, buvo tyčia padarytas suokalbis detektyvų agenturų, kad dis-

kreditavus streikierius. Užpuolimu vadovavo tulas Abe Katz.

Kad langų daužymas streiklaužių butuose yra provokacija ir tą darbą atlieka žmonės pasamdyti P. J. Harding detektyvų agentūros.

Kad A. H. Lamm pats mokina mušeikas kaip kolioti merginas. Jis taipgi patarė streiklaužiams apsiginkluoti, o pakliuvus kuriam jis stengsis išgelbėti. Vienas iš jo kirpėjų, Desmond, buvo areštuotas už nešiojimąsi ginklų, bet Desplaines St. teismo liko išteisintas.

Du miesto detektvai, kurių vieno vardas yra Sloier, dirba del darbavių advokato Martin Isaac. Pastaramjam jie persamdė miesto automobilių už \$25.00 į dieną. Jie važinėja su William Turner, viršininku detektyvų agentūros ir klausio jo paliepimu. Sloier nešiojasi unijos kortelę ir ženklelį ir sakosi viską žinas apie unijas.

Kad sumušimas streikierio Waxman atliktas su policijos žinia ir pastarajai tyčia pasitraukus.

Patį Mastersoną nusamdė P. J. Harding detektyvų agentūra, nors ji žinojo esant mušeiką. Jį rekomendavo policijai Lamm parduovėjas B. N. Quigley, kuris Mastersono nepažino, bet prisiekė apie jo budą ir gerą elgimąsi. Jam tapo duota žvaigždė ir leidimas nešioti revolverį. Visi mušeikos nešioja revolverius ar "black jack", nors tik penki yra prisaikinti "specialiais policistais". Jis taipgi liudija, kad didžiama mušeikų turi blogus rekordus policijoje.

Pažiūrėsime kaip Schuettleris dabar teisis Chicagos policiją ir ką veiks Hoyne su tuo mušeikos liudijimu.

SUKTYBES RINKIMUOSE

Specialis prisaikintojų teisėjų teismas susekė, kad pavasariniuose rinkimuose 1915 m. Chicagoje buvo padaryta daugybė suktybių. Teismas negalėjo visų suktybių iširti, nes balotai liko sunaikinti. Tačiau iš tiek, kiek susekta, teismo nuomone galėjo būti padaryta suktybės 22,000 balsų. Sukimas balsų buvo organizuotų dalykų ir už kiekvieną padarytą sugtybę buvo mokama po 50 centų.

Rinkimų teisėjai ir klerkos to visai nepaisė, nepažino įstatymų ir buvo neteisingai numirli. Tuli jų klausė tos wardos politikierių ir palei jų nodarė elgėsi.

S. Ettelson paskirtas
korporacijų advokatu

Korporacijų advokatas R. F. Pilsom rezignavo. Jo vieton mayoras paskyrė Ettelsoną, kompanijų advokatą. Miesto taryba paskirimą priėmė

Vakar rezignavo miesto korporacijų advokatas Richard S. Folsom. Mayoras Thomsonas jo rezignaciją priėmė ir korporacijų advokatu paskirė valstijos senatorių Samuel E. Ettelson. Apie tai jis pranešė vakarykščiame miesto tarybos susirinkimui.

Delei to paskirimo suširinkime kilo smarkūs ginčiai. Ypač aštriai tą paskirimą kritikavo aldermanas Merriam, kuris budamas gazo ir elektros komitete turėjo progą arčiau pažinti Ettelsoną. Ettelsonas yra kelių kompanijų tarp jų automatiško telefono savininkų advokatu. Dabar tas pats Ettelson turės vesti miesto bylas prieš tą kompaniją apie konfiskavimą jos telefono. Jis turės vesti bylas prieš tas kompanijas, kurioms jis tarnauja. Iš tokio advokato miestas netik neturės naudos, bet dar daug blėdies padarys, nes jis suparaliuos visą miesto tarybos veikimą, o kompanijos valdys miestą.

Nežiurint smarkių protestų miesto taryba 44 balsais prieš 24 priėmė Ettelsono paskirimą.

AUROROS KARALIUS.

"Aš esu karalius" — tarė Auroros (Ill.) mayoras Harley ir smarkiai trinkelėjo kumščia į stalą. Ir nuo to jo trinkelėjimo neteko vietos "visų gerbiamas" ir "amžinas" policijos viršininkas Frank Michels, naktinis viršininkas Grass ir policijos komisierių taryba.

Aurorą nuo neatmenamų laikų valdė policija. Mayoras nieko daugiau neveikė kaip tik pasirašydavo ant išmokėjimų. Tačiau Harley tas nepatiko ir jis tuoj paskelbė karę policijai, kurią ir laimėjo. Jeigu jie visai nepasiduos, tai jis patrauks juos teisman ir pašalins visą policiją.

Visa Aurora nuo to apvirto augstyn kojomis. Tveriasi partijos už ir prieš mayorą, o gembleriai išsinešdino iš miesto, daug salinų neteko "laisnių", nes mayoras prižada apvalyti miestą nuo visų nešvarumų, kurie rado sau vietą miestą valdant policijai.

Amerikos Darbo Federacijos suvažiavimas

San Francisco jau prasidėjo suvažiavimas Am. Darbo Federacijos. Pildantysis komitetas pataria aprubežavimą ateivystės ir sušaukymui viso pasaulio darbininkų konferencijos

SAN FRANCISCO, Cal., lapkr. 9. — Vakar ryte, 10 val. formaliai atsidarė 35-ta metinė konvencija Amerikos Darbo Federacijos, kurioje dalyvauja 500 atstovų nuo įvairių unijų.

Gubernatoriui Hiram W. Johnson, mayorui James Rolph Jr., arcivyskupui Edward J. Hanna ir vietiniams darbininkų vadovams pasveikinus delegatus sesija užsidarė iki šian die, kada prasidės skaitymas pildančiojo komiteto raportų su įvairiais patarimais.

Pildantysis komitetas, tarp kitų daugelio patarimų, pritaria ir pataria įvykdyti sekamų dalykų.

Viso pasaulio darbininkų konferenciją užsibaigus kare, įvykinimui pastovios taikos.

Užmezgimą artimesnių ryšių su Pietinės ir Centralės Amerikos darbininkais.

Kuosmarkiausią organizavimą moterų darbininkių.

Kuosmarkiausią kovą už 8 val. darbo dieną.

Istatymus draudžiančius kokią nors organizacijai samdymą ginkluotų sargų ir streiklaužių.

Protestą prieš kokį nors priedą prie LaFollette jurininkų įstatymo.

Istatymą leidžiantį valdžios darbininkams organizuotis.

Istatymą draudžiantį siųsti į kitas valstijas daigtus, padarytus vaikų.

Istatymą, aprubežiuojantį ateivystę.

Kad darbininkai remtų iniciativos ir referendumo principus.

Kad federacija remtų steigimą federalių darbo sujieškojimo biurų.

Kad būtų suteikta didžiausia pagalba organizavimui mokytojų ir k.

NEPAPRASTAS SUSIRINKIMAS ATSTOVŲ BUTŲ.

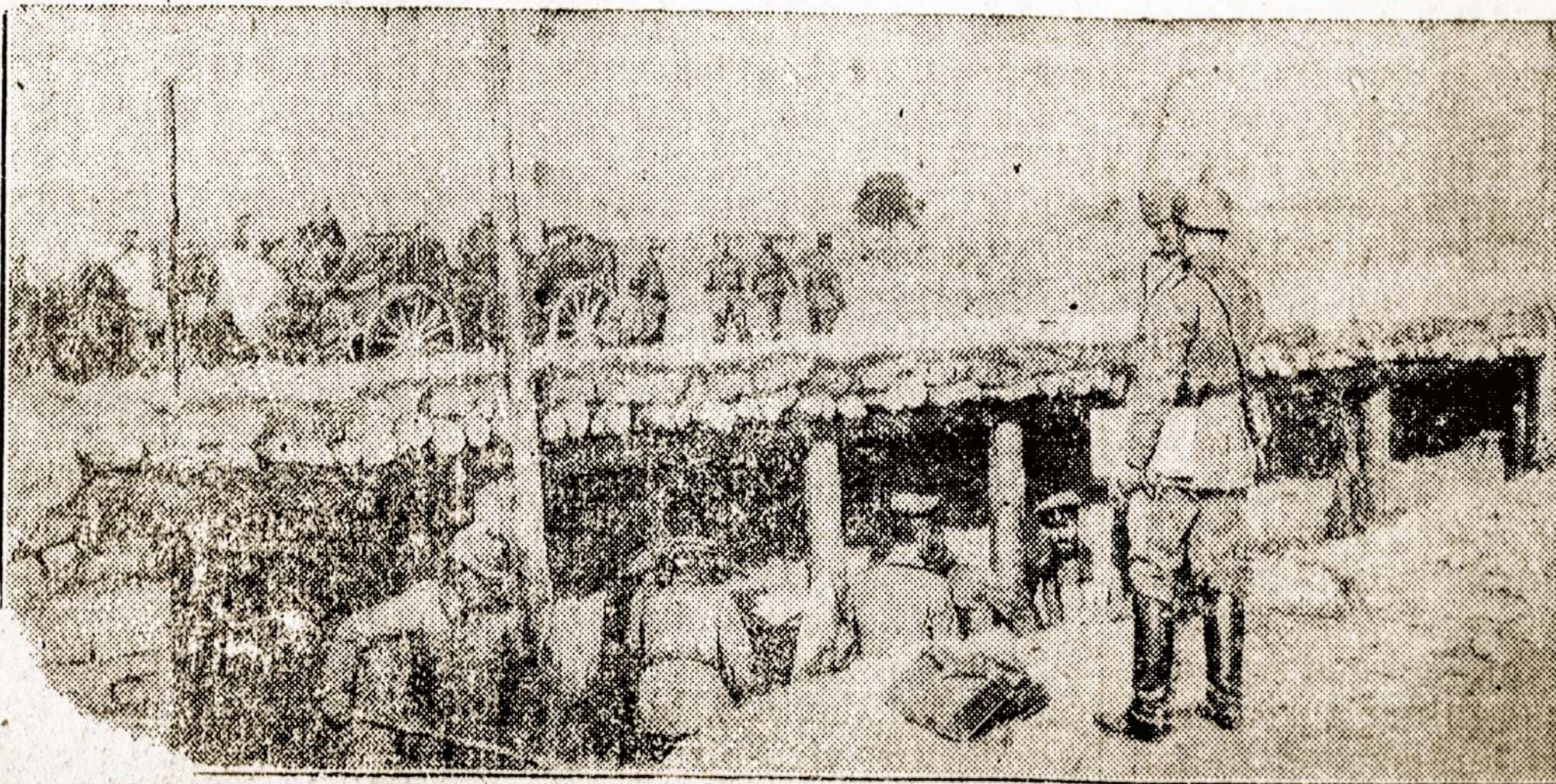
SPRINGFIELD, Ill., lapkr. 9. — Gubernatorius Dunne šauks nepaprastą susirinkimą valstijos atstovų butų — senato ir legislaturos 22 d. lapkričio.

Istatymdavystės butas turės svarstyti ką padaryti su augščiaušiojo teismo nuosprendžiu, atmetusiu specialius valstijos paskirimus.

Jie turės išpinti valstiją ir Chicagos miestą iš to keblaus padėjimo, į kurį pastatė teismas, uždrasdamas išmokėti algas darbininkams.

SUSTABDYS EMIGRACIJĄ.

LONDONAS, lapkr. 9. — Kadangi iš Anglijos pradėjo bėgti jaunuomenė, manoma bus sustabdyta visa vyrų emigracija. Pasportai bus išduodami tik labai retuose atskimuose. Jau dvi laivų linijos prisidėjo nevesti į Ameriką vyrų, galinčių tarnauti kariuomenėje.

Vokiečių kareiviai išsisi atimtuose nuo rusų apkasuose Lietuvoj.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, including Sunday, by Lithuanian News Publishing Company. Address: 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone Canal 1506.

Entered as second-class matter March 7, 1914, at the Post office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Terms of subscription: In Chicago, by carriers, per week 12 cents; by mail, one year \$6.00. Outside Chicago, by mail, one year, \$5.00.

Sunday Edition ("Nedėlios Naujienos") yearly subscription \$2.00; 6 months \$1.00.

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvos Dienraštis Amerikoje. Eina iš Chicago kasdien ir nedėdieniais. Leidžia Naujienų Bendrovė.

Prenumeratos kaina:

Chicagoje — per išnešiotojus 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00, pusei metų \$3.50.

Kitų, ne Chicagoje, metams \$5.00
Pusei metų \$3.00
Trims mėnesiams \$1.75
Dviem mėnesiams \$1.25
Europoje, metams \$7.00

"Nedėlios Naujienos":

Metams \$2.00
Pusei metų \$1.00...
Pavienis "Naujienų" numeris 2c; "Nedėlios Naujienų"—5c.

Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St. Chicago, Ill. Telephone Canal 1506.

Redakcijos Straipsniai

VILKAI AVIES KAILYJE.

Nuo kurio laiko Amerikos lietuvių kunigai ėmė uoliai veikti ant taip vadinamos darbininkiškos dirvos. Jie ėmė steigti "darbininkiškas organizacijas," leisti "darbininkiškus laikraščius" ir kalbėti ir rašyti apie "darbininkiškus reikalus."

Protaujančiam ir šiek tiek apsišvietusiam žmogui negali būti abejonės, kad tas kunigų veikimas nėra išauktas jų meile prie darbininkų. Juk darbininkų bėdos ir vargai gyvuoja jau senai, ir kunigija veikia jau senai, bet iš jos darbų pirma visai nebuvo matyti, kad jai nors kiek rūpėtų tie darbininkų vargai ir bėdos prašalinti.

Kunigai apreiškė norą darbininkų reikalais užsiminti tiksliai paskutiniu laiku — po to, kada tarpe darbininkų buvo per ilgą eilę metų darbavęsi kiti. Šimet sukako jau dešimtis metų, kaip gyvuoja Amerikoje Lietuvių Socialistų Sąjunga, kuri žadino darbininkus iš miego, kėlė jų susipratimą, švietė ir vienijo juos. Kada ta organizacija įgijo didelę intermę miniose, kada jos idejas ėmė išpažinti kone visa veiklesnioji ir sveikesnioji mūsų darbininkų dalis, — tada pasirodė ir kunigija su savo "darbininkišku veikimu."

Iš to aišku, kad kunigams parupo ne darbininkų gerovė, o tiksliai sulaikymas to darbo, kurį varo tarpe darbininkų socialistai. Kunigai pabugo, kad, jeigu eis toliau taip, kaip ėjo iki šiol, tai neužilgo darbininkai gali visai atkreipti jiems nugaras. Ir jie šoko kovoti su socialistų interme ir socialistų idejomis.

Kovojo jie ir pirmiau. Nuo to laiko, kaip ėmė rasties socialistai pas lietuvius, prasidėjo ir kunigų kova prieš socialistus. Bet pirmiau ji buvo kitokia. Koliai žmonės turėjo visai mažai apšvietos, tai kunigai tenkinosi tuo, kad keikė socialistus ir skleidė apie juos visokių melus. Dabar gi kunigai jau mato, kad keikimai ir šmeižimai nedaug teigiamai, ir jie pradėjo vartoti visokius vilgingus būdus, kad atitrauktų darbininkų minias nuo socialistų.

Žmonės, perkeletą metų girdėdami socialistų kalbėtojus ir skaitydami jų raštus, išmoko daugiau protauti, patyrė visokių dalykų, ir todėl jie bile koki žioplą kunigo šmeižimą jau nebeima už gryną pinigą. Jie reikalauja argumentų, jie reikalauja praktiškų prirodymų iš tų, kurie socialistus niekina ir patis siulosi į darbininkų užtarėjus. Jie sako: "Jeigu socialistai negerai, tai parodykite, kokių-gi būdu jūs galite padaryti mums daugiau naudoti, negu jie!"

Tuo būdu kunigai buvo priversti stoti į ginčus su socialistais ir imties praktiško darbo "ant darbininkiškos dirvos." Ak, žinoma, savo keiksmų ir šmeižimų jie ir dabar dar nemetė, ir mes nemanome, kad jie juos ir ateityje kada nors metų, nes darom, teisingam ginče jie negali atsilaikyti prieš socialistus. Bet reikia pripažinti, kad jie visgi ima daugiau argumentais kovoti, kaip pirma. Jie jau padarė tiek progreso, kad net išmoko laikada teisingai išlarti žodį "socialistas."

Kitas jų naujos taktikos budas, kaip sakėme, yra mėginimas "darbininkiška" veikti. Kunigai įsteigė "Sv. Juozapo Darbininkų Sąjungą" ir pradėjo leisti laikraštį "Darbininką", kuriame jie mėgina šį-tą nupasakoti apie kapitalizmo blogumą ir apie unijas ir apie kitokių dalykų, kad užinterešų darbo žmones.

Visuose tuose kunigų pasi-stengimuose pasirodė žmoniškas "darbininkiškas veikimas," apskritai imant, nėra nieko indomaus, negut tiksliai tiek, kad jie ant juoko stato pačius "veikėjus," kurie pirma be paliovos šaukdavo, kad kalbos apie atskirus darbininkų reikalus tai esąs tiksliai katalikų ir laitečių vienybės ardymas. Well — dabar patį kunigai rodo, kad jie iki šiol melavo, tokius priekaištus darydami socialistams; nes dabar jie patį tveria atskiras nuo kitų klesų "darbininkiškas" organizacijas ir steigia ypatingą "darbininkišką" spaudą. Šiaip-gi jų nėra darbininkiškas veikimas, kaip minėjome, yra tiksliai nemokšiškas pamėgdžiojimas socialistų veikimo.

Tame, kad kunigai su savo partija (klerikalai) šiandien ima pamėgdžioti tą, ką nuo senai daro socialistai, pavojingo, žinoma, nieko nėra. Konkuruoti su socialistais jie negali, nes jiems dar toli šaukia iki to aiškaus darbininkų reikalų supratimo, kurį duoda socialistų mokslas. Tikras blogumas klerikalų "darbininkiško darbavimosi" yra tame, kad jie, stengdamiesi užbėgti socialistams už akių, traukia darbininkus į klaidingas pėžas. Jie neva šviečia darbininkus, bet jų apšvietą tiksliai painioja ir iškreipia dalykus; jie organizuoja darbininkus, bet tas organizavimas veda išties prie dezorganizacijos.

Socialistai skelbia, kad darbininkai turi vienyties skyrium nuo kitų klesų žmonių. Tą, kaip matėme, turėjo pripažinti ir klerikalai, nes tą šiandien visi žmonės daugiaus ar mažiaus pripažįsta. Bet socialistai kartu skelbia, kad darbininkai, vienydamiesi tarp savęs, turi nepaisyti nė tautiškų, nė tikėjimiskų skirtumų. O šito klerikalai nepripažįsta. Priešingai — jų visos pastangos yra atkreiptos į tai, kad nedavus darbininkams pilnai susivienyti. Jie skelbia tautišką neapykantą, ir da labiau, jie skelbia tikėjimiską neapykantą. Jie organizuoja ne darbininkiską u-

JULES CAMBON

Generalis sekretorius naujosios Briand'o ministerijos Francojoje.

niją, bet lietuvišką uniją, ir ne vien lietuvišką, bet — lietuvišką - katalikišką uniją! Kas ne lietuvis ir ne katalikas, tas pasak ju, esąs priešas, ir "Sv. Juozapo" Sąjungoje" jisai negali prigulėti.

Kunigai, vadinasi, organizuodami darbininkus pagal savo planą, ardo darbininkų vienybę. Suradę tamsesnių elementų darbininkų tarpe, jie suriša juos į daiktą ir padaro iš jų tokį kylį, kuriuo skelia pusiau darbininkų eiles, tuo būdu silpnina jų spēką ir galėjimą priešintis kapitalistams. Tai gi tasai "darbininkiškas" klerikalų veikimas yra naudingas ne darbininkams, bet darbininkų išnaudotojams. Darbo žmonės turi nuo jo apsisaugoti. Dėties prie juozapinių kuopų arba platinti jų spaudą reikėtų vistiek, kaip buti skebu, darbininkiškos vienybės ardytoju.

VIS NAUJI SVEČIAI.

Jau buvo rašyta, kad Amerikon atvažiuos pp. Žemaitė, Bulota ir J. Vileišis rinkti aukų nukentėjusiems nuo karės. Dabar "Am. Lietuva" ir "Katalikas" sako, kad atvažiuosias da ir p. Gabrys.

Kad p. Gabrys ketinas atvykti į Amerikon, tame nėra nieko nuostabaus. Neturėdamas jokio pasisekimo Europoje, jisai jau paprasto laiko nuo laiko ežskursijas daryti į Dėdės Samo žemę, kur ir draugų daugiau randasi ir pinigų. Bet gana nepaprastas yra tasai budas, kuriuo tapo paskelbta apie šią naująją jo ekskursiją.

Iš "Lietuvos" lapelio, butent, patyriame, kad apie Gabrio pasirijimą važiuoti Amerikon, esą pranešta ilgą telegramą, kurią davė p. Yčas su Rusijos pasiuntiniu Švedijoje, Nekludov'u. Toliau: ta telegrama tapo pasiųsta pp. Rutkauskui ir Balučiui, bet pasiųsta ne tiesiog, o tiksliai per Rusijos ambasadorių Washingtone. Prie to da nurodyta telegramoje, kad ji turi buti duota p.p. Rutkauskui ir Balučiui per "Draugą" ir per "Lietuvą."

Aišku, kad p. Yčui rūpėjo ne vien tiksliai duoti žinią apie p. Gabrio važiavimą, bet ir daugiau. Jis, visų-pirma, norėjo paskelbti apie tai kuogreičiausiai; ir tam nepasigailėta gana daug pinigų, nes tokia telegra-

ma galėjo kaštuoti apie 100 rublių, jei ne daugiau. Skubiosi-gi p. Yčas su Gabriu skelbti pranešimą, nepasigailėdami pinigų, tur-but delto, kad jiems buvo svarbu, idant apie Gabrio važiavimą patirtų amerikiečiai pirmiau, negu suspės čionai atvažiuoti augščiaus minėtieji žmonės. Mat, Žemaitė, Bulota ir Vileišis atstovaus progresyviškas Lietuvos organizacijas, o Gabrys keliauja, kaip klerikalų globiamos "Lietuvių Draugijos." Kažin ar suklysimė tad, spėdami, kad tiksliai dėl konkurencijos tiems žmonėms jisai čionai ir važiuoja. "Lietuvių Draugiją" juk turi Amerikoje jau du atstovai — p. Šimkų ir šiomis dienomis atvykusį kun. Mališauską.

Toliau, matyt, kad Yčas norėjo ne tiksliai greitai painformuoti amerikiečius, bet ir pareklamuoti Gabrij, padaryti žinią apie jį kuotrukšmingesne. Apie tai liudija p. Nekludov'o parašas ant telegramos, apie tai liudija siuntimas telegramos į Washingtoną ir pagalios p. Gabrio titulavimas "Dr." Tas klerikalų diplomatas iš Paryžiaus da niekuomet nėra buvęs nė daktaru, nė šundaktariu, todėl "daktaro" titulas jam yra prisegtas dėl "bluff'o." Del "bluff'o" tiksliai telegrafuoja ir p. Rutkauskui su Balučiu per Washingtoną, nes telegramos siuntėjas žinojo jų adresus (jis net nurodė juos pačioje telegramoje) ir neturėjo reikalo kreipties į Rusijos ambasadorių.

Trečias dalykas, kuris matyt iš tos telegramos, tai — kad Gabrys Amerikoje ketina veikti su Rusijos valdžios žinia, ir kad jis prie tokio veikimo rengiasi pritraukti ir Amerikos lietuvius. Telegramoje sakoma, kad jisai turįs tikslą rinkti aukas tarpe anglų-amerikiečių ir susižinoti su Amerikos Komisija, bet tenai kartu raginama, kad lietuviai rinkty aukas vokiečių užimtai Lietuvai.

Mūsų žmonės prie tokių "bluff'ų" reikia pasakyti, dar nėra pripratę. Ir jiems išrodys pusėtinau keistu toks artimas bendradarbiavimas su Rusijos valdžia. Jie mano šiaip: jau jeigu mes nesigalime savo sunkiai uždirbtų centų nukenėjusiųjų nuo karės sušelpimui, tai bent stengkimės apieiti be kontrolės jų valdininkų, iš kurių Lietuva niekuomet nėra nieko gero patyrusi.

DAR DIDINSIME "NAUJIENAS."

"Naujienos" jau einat ris kartus savaitėje 8 pusl. Mes tikimės, kad greitai laiku galėsime padaryti 8 pusl. da ir ketvirtą kartą. Tada beliks tiksliai dvi dienos, kuomet "Naujienos" eis 4 pusl. Tečiaus mes nepaliausime didinę dienraštį toliai, kol ir tomis dienomis nepadvigubinsime jį. Mums reikia tiksliai dar šiek-tiek daugiau pamos iš mūsų draugų pusės.

Draugai, paagituokite už "Naujienas," kad mūsų noras galėtų įvykti kuogreičiausiai. Kada laikraštis bus didesnis, ja me tilps daugiau žinių ir straipsnių — daugiau naudoti turės skaitytojai. "Naujienų" augimas priklauso nuo pritarimo darbininkų, kuriems jos tar nauja.

Ir vel 'Katalikas' įsikando liuteronus

"Katalikas" num. 254, teikėsi pranešti, kad "liuteronų dvasiškiai" (taip "Katalikas," šį kartą, vadina liuteronų kunigus), kurie prieš karę pamokslus sakydavo anglų kalboje dabar sakę vokiškai. Taip tai rašo, ne koks "Kataliko" bendradarbis, bet, patsai redaktorius, pasiremdamas žiniomis, neva paimtomis, iš kokio ten Buffalo laikraščio, kurio vardo jis nemini. Kitiems "Kataliko" skaitytojams gal tas "editorialas" yra neindomus. Bet mums lietuviams liuteronams jis ištikro yra indomus. Ypatinai dėl to, kad juo bandoma mums liuteronams užmesti tas senas priekaištus, buk liuteronų bažnyčia, kaip bažnyčia, nieku kitu neužsiima kaip tik tarnavimu kaizeriui ir vokiečių tautiškiems bei politiškais reikalams. Tą bando primesti mums, liuteronams, nevien toksai "Katalikas," bet ir visi Romos-katalikai laikraščiai, visokiose kalbose išleidžiami. Tą bando primesti visi "caro burdingeriai" anot "Keleivio" (žiur. "Kel." nr. 43. p. 2.); visi dabartiniai rusomanijakai, ir visi kiti mūsų protestantų priešai. Pirm nekuriu laiko "Kataliko" konkurentas "Draugas" nurodė, kad visų liuteroniškų "pastorių" ir vyskupų (vyskupų mes neturime) akys esančios atkreiptos Berliną — suprask į kaizerį, nes jis esąs liuteronų bažnyčios "Summus Episcopus." Net ir vienas mūsų svietiškiųjų "inteligentų," kuris dar šį-tą yra lietuvių kalba parašęs, kartą klausė mane apie "kaizerio" viršininkybę ant liuteronų bažnyčios arba giminystę su ta bažnyčia. Taip tai mums užmėtinėja tuos nebutus daiktus mūsų priešai. Jie faktais nieko negal prieš mus darodyti, tai nors melais stengiasi mus apšmeižti.

Su tokiu tikslu ir "Kataliko" redaktorius parašė arba, teisingiau sakant, perkopijavo tas neva žinias apie liuteronų kunigų tarnavimą kaizeriui ir germanizmui. Todel jis rašo toliau tame savo "straipsnyje," kad "pastaruoju laiku vienoje bažnyčioje (Kur ji yra?) nekuri Hauflstengel, vokiečių, turėjusi paskaitą temoje "Karės ir moteris." Po paskaitai visi klausytojai suklaupė, o kunigas atkėlėjęs maldą už kaizerio sveikatą ir už pasisekimą vokiečių ginklo." Čionai vel yra nieks daugiau, kaip gryni melai. Tą gal už tiesą palaikyt nieko ne-

žinantieji apie liuteronų tikybą. Liuteronų moters, kurios yra apšviestės, gal laikyt paskaitas arba prakalbas moterų susirinkime, kuris ne bžnyčioje yra atliekamas ir jokio ryšio netur su lokyba. Bet bažnyčioje žmonės atvirai mokinti yra, pas liuteronus, moterims visiskai užginta. Nes tą užgina Naujasai Testamentas. (Žiurėk apaštalo Pavilo žodžius I Kor. 14, 34 ir I Tim. 2, 11, 12 ir sulygink su Prof. Guenther's Populaene Symbolik parg. 146). Tas gal atsiikt, berods, pas kitas vėlesnių protestantų, sekas, k. a.: pas nekuriuos metodistus, t. v. "United Brothers in Christ," "Salvation Army" ir k. Bet tos sekts netur nieko bendro su liuteronais. Taigi, jeigu moteris laikė, ar skaitė, kokią paskaitą bažnyčioje, tai tas turėjo įvykti kokių kitoje vietoje, bet ne liuteronų Bažnyčioje.

Toliau reikia žinoti, kad vokiečiai liuteronai, skaitant kunigui maldą, neklaupia. Klaupimas yra tik pas Romos-katalikus, graik-katalikus katalikuojančias krikščionių sekas. Bet ne pas vokiečius liuteronus. Jei toje Bažnyčioje žmonės klaupė, tai ji turėjo buti kokia kita, bet ne liuteronų Bažnyčia. Prie to reikia žinoti, kad, pagal Amerikos liuteronų Bažnyčios teises, kunigas negal nei politiškų arba tautiškų pamokslų sakyti, nei tokių-pal maldų, ypač už kitos žemės valdonus, kalbėti. Liuteronų Bažnyčia reikalauja, idant jos kunigai kas nedėdienį skaitytų maldas už savo žemės, ir tiksliai už šios žemės vyriausybę, t. y. už Prez. Wilsoną, mūsų žemės kongresą ir t. t. Ir tas yra visur pildoma. Meldžiamasi yra, berods, už tuos, kurie Europoje kenčia karo sunkenybes. Bet tas nieko bendro neturi nei su kaizeriu, nei su vokiečių tauta. Jeigu kas netiki man, tas gali nuėjęs į liuteronų Bažnyčią persitikrinti. Bet tik į liuteronų t. y. į tokią bažnyčią, kurios kunigo vardas randasi Liuteronų Bažnyčios metraščiuose: "The Lutheran Annual" St. Louis, Mo., arba "The Lutheran Church Almanac," Philadelphia, Pa.

Lietuvis Liuteronas.
(Pabaiga bus ryto)

POPIEŽIUS NUO KARĖS NUKENTĖJO.

Iki šiol dėjome aukas tik vargšams žmonėms, nukentėjusiems nuo karės, bet neužilgo ir popiežius atsilieps į Amerikos katalikus, kaip telegrama iš Rymo sako, kad ir jam sudėtų aukų, nes ir jis nukentėjo nuo karės.

Tuli kunigai skelbia, buk Dievas užleidęs "koroną" tiksliai ant griešnų žmonių, o čia posirodo, kad ji pasiekė ir šventojo tėvo kišenių.

Jeigu jis atsilieps (o abejonės mažai), reikia tikėtis, jog katalikai sudės jam daugiau, negu visiems nuo karės nukentėjusiems.

KITAIK SUPRATO.

Laike karės ant Krymo vienas žmogus įėjo į krautuvę nusipirkti žvakių. Krautuvininkas jam tarė:

"Kaina ant kiekvieno žvakių svoro pakilo po vieną centą."
"Kodel?" užklauso pirkėjas.
"Del Rusijos karės, tamista."
"Kokių paibelų jie nesimūša dienos laike?" rusčiai atkirto pirkėjas.

Gera pati pabučiuoja savo vyrą kada tik ji nori pinigų.

Chicago : žinios :

Aukos Rubsiuviams

Pėnųčioje, 5 d. lapkričio, S. L. A. 109 kuopa laikė savo mėnesinį susirinkimą. Tarpe kitko duota įnešimas, kad būtų paskirta iš kuopos išdo \$5 naujai streikuojančių Chicago rubsiuvių. Vienas iš narių užprotestavo prieš tai, teigiant didžiulio narių permatę tą reikalą ir, nepaisydami j protestų, nutarė išmokėti iš išdo tuos 5 dolerius.

Man keistas tokis p. V. protestas. Juk ryto ir jis pats gali atsidurti tokiam pat padėjime. Ir kaip tąsyk jam išrodytų, jeigu kas panašiai užprotestuotų prieš jo dirbtuvės darbininkų šelpimą?

Aukos nutarta perduoti p. P. Galskio vardu. *Naris.*

IS UKININKŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMO.

Nedėlioje, 7 d. lapkričio, Mark White square svetainėje atsibuvo naujai tveriamosios ukininkų draugijos susirinkimas. Susirinkusieji gana rimtai svarstė pakeltuosius klausimus. Matėsi, kad žmonių išties ima indomauti ukiu klausimu. Iš svarbesniųjų klausimų, kurie buvo apkalbėti buvo šie: 1) Ar apsimoka lietuviams eiti ant ukės (farmos)? 2) Kur tinkamiausia vieta panašiai kolonijai? 3) Kas reikia žinoti pirm, negu eiti ant ukės?

Pirmąjį klausimą išrišta vienbalsiai, t. y. pripažinta tokį apsigyvenimą naudingą. Ant rame klausime nuomonės pasiskirstė, todėl neprieita prie aiškaus nuosprendžio. Trečią klausimą paliktą nuodugnai išnagrinėti sekančiam susirinkimui, kurs įvyks 20 d. lapkričio p. Meldažio svetainėje — 2242 W. 23rd Pl. Susirinkimas prasidės 8 val. vakare.

Manoma, kad sekančiam susirinkimam atsilankys dar daugiau, nes tas dalykas sujūdino Chicago lietuvių protus.

Ne Avis...

CICERO, ILL.

Lapkričio 3. d. įvyko vyčių 14 pulko svarbus susirinkimas. Pirmiausia atsisakė nuo savo vietos viena vyčių. Jos vieton išrinkta trys komisionieriai. Po to kareivis A. interkė paliudijimą su kun. A. Ežerskio parašu, kad su A. katalikiškumu viskas orait. Vyčiai priėmė tą paliudijimą kojų tryptimu. Toliaus pasirodė Melrose

Park'o "žardas". Pastarasis kalbėjo apie tą nelemtos atminties Senąjį Vytį, kuris praėjusį kartą "Naujienuose" jį paminėjo. Taigi "žardas" pasisakė atvažiuavęs Ciceron ne parodymui savo didelio ugio, bet todėl, kad jam čia esą "rojaus kvietkai kvepia." Didysis vytiš pasigyrė esąs ukininkas, o ne supuvęs obuolis. O, girdi, tokie, kaip Senas Vytis, tai tik saliuone prie baro stiklą pakėlę laiko. Didžiuliui užbaigus pradėjo spyčių "Vyties" redaktorius A. Račkus. Jisai kalbėjo temoje: "Kas yra senas Vytis." "Vyties" redaktorius pasakojo, kad salėje, vyčių tarpe sėdi Senas Vytis, kuris belgi esąs ne vytiš, o "Naujienu" šerinkas. Žinoma, kaip ir pridera "Vyties" redaktoriui "Naujienuose" ir jų bendradarbius iškoliojo kuobiauriausiai ir kvietė mesti laukan Senąjį Vytį. Kalbėtojas prašė atvesti prie jo devynis socialistus, o jis juos pataisysias, ir sugniaužęs kumštį ir daužydamas juo stalan kaulė visu balsu: "Šalin Senasis Vytis! Aš tave pažįstu, žinau vardą ir pavardę. Tu esi "N." šerinkas" ir tt.

Senąjo Vyčio adjutantas — *Jaunas Vytis.*

IS LEKCIJOS APIE KOLONIZAVIMĄ.

Nemažas burys lietuvių atsilankė pereitą sereidą ant lekcijos, kurią laikė Mark White Square svetainėje p. Leonard, Suvienujų Valsčių kolonizavimo agentas. Ponas Leonard plačiai paaiškino planuojamą kolonizavimą lietuvių Colorados valstijoje, sumanytą ir pradėtą Suvienujų Valsčių valdžios.

P. Pranas Butkus, sekretorius Chicago Lietuvių Draugijų Sąjungos, pagelbėjo p. Leonardui suorganizavime laikino komiteto. Dabar gi galima pranešti, kad sekamas susirinkimas kolonizavimo reikalais įvyks ateinančią sereidą, 10 lapkričio, 8 val. vakare. Meldažio svetainėje, 2242 W. 23rd Place, kuriame minėtas komitetas plačiau svarstys kolonizavimo klausimą ir pagelbės kiekvienam naujam indomaujančiam ta kolonijai, plenuojama valdžios kolonizatorių.

Susirinkime dalyvaus ir p. Leonard ir mielu noru suteiks

atsakymus į visus jam užduotus klausimus. Jis todėl kvietė kiekvieną ypata, kuri tik indomauja klausimu, kaip įgyt farmą, prisidėti prie ty, kurie jau išreiškė savo norą tame dalyke.

PRANEŠIMAS.

Siandien vakare Stanford Parko svetainėje bus iliustruota lekcija. Skaitys ją Chicago universiteto profesorius Jones. Kalba eis apie šiaurinę Patagoniją ir Pietinę Ameriką.

Mrs Nellie Roche, gyvenanti San Francisco traikia atsako mybėn Chicagoje Billy Roche, arlistai — savo vyrą. Moteriškė kaltina vyrą dvipatystėje. Gi vyras sakosi, kad pirm apšvedimo su kita pačia jisai formališkai persiskyręs su ja, ir todėl esą Nellie Roshe apkaltinimas neturįs reikšmės. Moteriškė jieško 15 tukstančių dolerių atlyginimo.

Tris piktadariai sumušė Carl Levy, 4024 Indiana Ave., ir atėmė iš jo 20 dolerių vertės laikrodį. Bet jie nerado buvusių da pas Levy 400 dolerių.

Pajieškau savo brolio F. Urbanavičiaus, Kauno g., Ras. pav., Šimkaičių vol., Bėbirvių kaimo. Kas jį žinote, meldžiu pranešti šiuo adresu: Ona Urbanavičiūtė—Rotmanienė, 549 Magnolia Str., Detroit, Mich.

PAJIEŠKAU savo pačios, Kazimieros ir dviejų dukterų: Emilijos ir Stepanijos, taipgi Stanislovo Butkaus. Tris metai atgal gyveno Racine, Wis. Paieina išKauno g., Šiaulių pav. Girdeju, gyveno Detroit, Mich. Taipgi Adomo Butkaus ir pusbrolio Prano Butkaus, Kauno g., Raseinių pav. Turū svarbų reikalą. Atsišaukite. Juozapas Butkus. Mossville, Ill.

REIKALAVIMAI

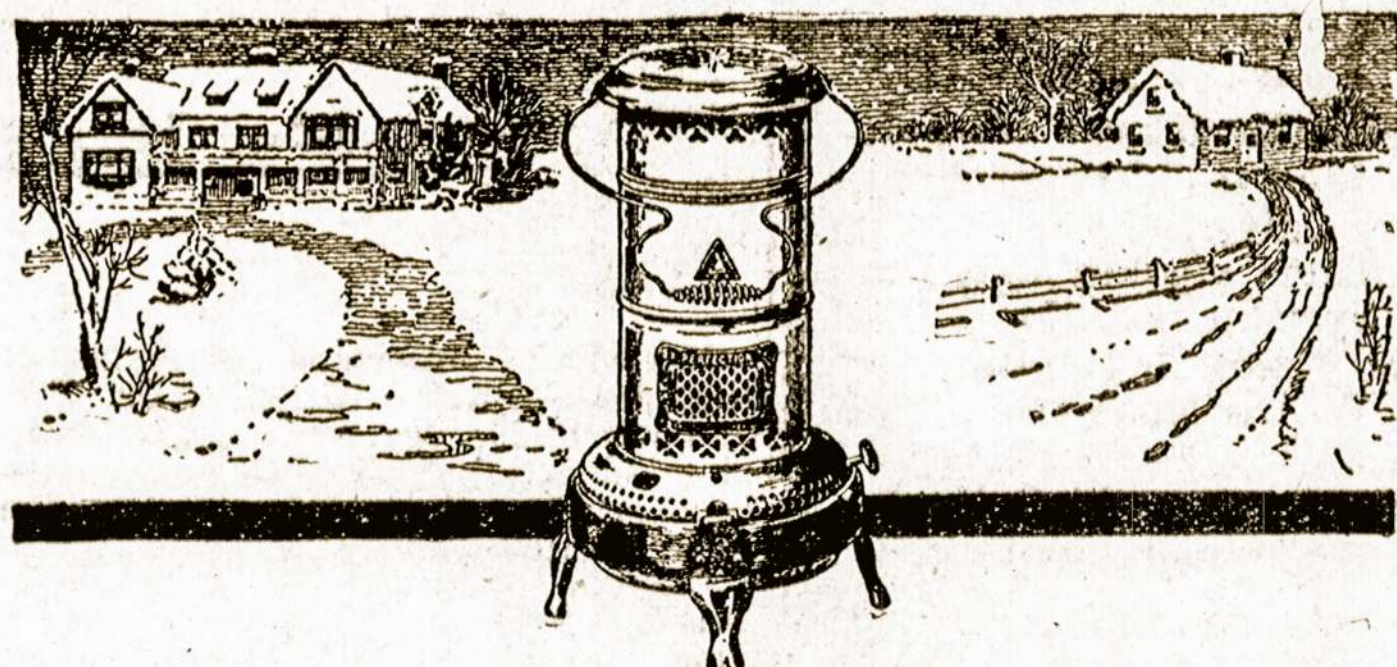
REIKALAUJAM 10 žmonių dirbti ant farmų. Darbas pastovus ir gera užmokestis. Atsišaukite panedėli. 2029 Greenshaw, Chicago, Ill.

Reikalaujame patyrusių vyrų prie darbo "scrap iron" yarde.

Neinberg & Kahn, 37th St. & Ashland Ave., Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO

PARSIDUODA prosernė ir bučėnė lietuvių ir amerikų apgyventoj vietoj. Kaina kiekvienam prieinama. Kartu yra gyvenimui kambariai ir tvartas. 3212 Wallace St., Chicago, Ill.

Dideliuose namuose arba mažose stubelėse visuomet randasi koks šaltas kampas, kur extra šiluma yra reikalinga.

PERFECTION
SMOKELESS
OIL HEATER

Visiškas užsiganėdinimas šaltose dienose, duoda jums šilumą visuomet kada tik norit. Naujos mados Perfection šildytojas turi pritaismus, kurie padaro jį geriausiu šildytoju. Jis neruksta. Automatiškai uždaromas liepsnos plėtimojas. Dega 9 valandas su vienu galionu aliejaus.

Užbaigti mėlyna paliava arba nikeliu aptrimuoti.

STANDARD OIL COMPANY

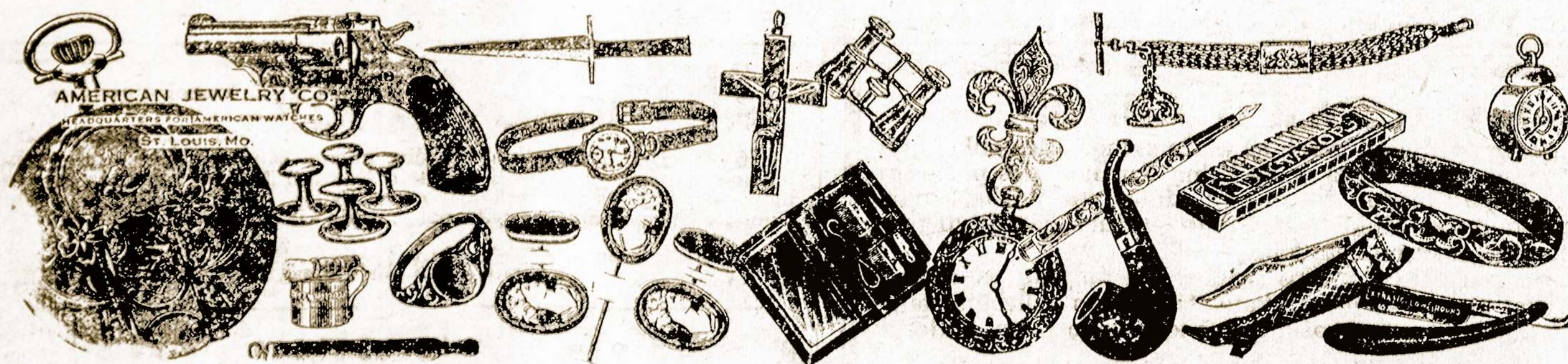
(Indiana)
Chicago, U. S. A.

DYKAI DYKAI DYKAI

GRAŽI TOREL KA DYKAI SUKIEKVIENU SVARU MUSŲ KAVOS-29c SVARAS MUSŲ SPECIALIAI GERA KAVA-17c SVARAS. PUODUKAS IR TURELKAITE ARBA Geriausios šviežias sviestas 25c svaras. Labai geras namio dirbtas sviestas 31c svaras. Švieži nuo Ukės alvežli klausiniai 25c luzinas Sios kainos perodo jums, jog jus turite pradėti pirkti visokius valgius pas mus. Jus pamatysit, kad mūsų valgomi daiktai yra geriausi ir už žemiausias kainas.

NEW CITY BUTTER STORE 4739 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

30 Puikių dovanų Dykai Specialis Pasiulyjimas Loikrodėliai tikrai \$5.95

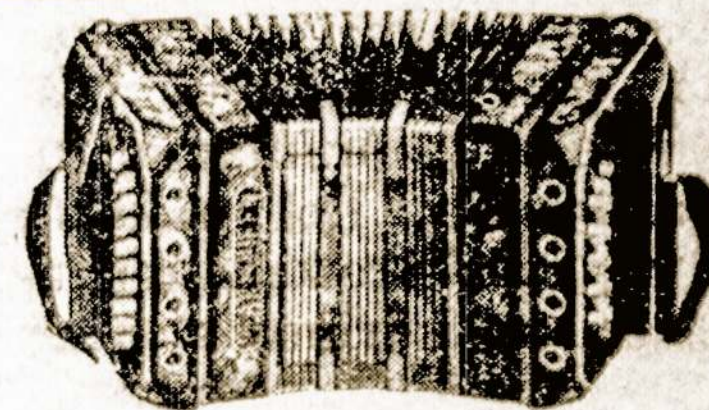

Mūsų 14 K. auksiniai laikrodėliai yra geriausi ir puikiausi ir norint persitikrinti tame, mes padarėm šitą specialį pasiulyjimą kiekvienam, kuris prisijus mums dabar šį apgarsinimą ir 20 centų deposit, mes tuojaus prisijus jums per krėas arba expresu del peržiūrėjimo mūsų naujausios mados 14 K. auksinį laikrodėlį del vyrų arba moterų, gvarantuojamą ant 20 metų, pilnas ir geriausio mechanizmo, ant kurio mes užžeminom išdirbėjų kainą iki \$5.95 ir prie laikrodžio dar duodame šias 30 puikių dovanų absoliutiškai DYKAI. Kardas, 32 kalibro revolveris, "Model" britva, pustus, mailinčia, šepetys, peilukas, laikrodis su spilka, žiedas, branzalietas, kryželis, laikrodis (budninkas), harmonikas, pypkė, Plunksna, operos žiuronai, šalikinė spilka, mankietoms spinkos, kalnieriui spinkos, veidrodis su vieta padėti žuikas, ir puikiausias lenciugėlis. Kuomet viskas bus prisijusta į jūsų namus ir jeigu jums patiks, tai užmokek likusią sumą. Šitie laikrodžiai yra gvarantuojami ant 20 metų ir per tą laiką, mes suteisom arba apmainom ant naujų dykai. Reikalinga tikrai 20c kaipo užmokestis prisiutimo kaštų. Viskas yra taip kaip pagarsinta ir kiekvienas gali persitikrinti be jokio nuostolio. Del ne užsiganėdinančių mes sugrąžinam pinigų. Iš Kanados visi pinigai turi būti prisijusti. Pelnkyk, kuomet šis pasiulyjimas tės is pristysk mums savo orderį dabar. Adresuok šiaip: **AMERICAN JEWELRY COMPANY**

DEP. B 14, ST. LOUIS, MO.

"PEARL QUEEN" KONCERTINOS.

Padarytos Suvienuytose Valstijose yra geriausios, netik tone bet ir jos išdirbime.

Atsišaukite į mūsų krautuves: 4663 Gross Ave arba 769 Milwaukee Ave. Phone Yards 1557

Katalogą duodame dykai, pagal reikalavimą.

GEORGI and VITAK MUSIC CO.

SUNKŲS LAIKAI

Delei sunkių laikų reikia taupyti pinigai ir ant drabužių. Galima įgyti už \$5.00 ir biskį brangiau, siutus ir žieminius plosčius, išėjusius iš mados arba truputį apnešiotus, vertės \$35 ir \$40.00.

S. GORDON, 1415 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MILDA TEATRAS

VODEVILIUS ir PAVEIKSLAI Vodevilius permaina: Pan., Ketven, ir Subatoj. Paprastom dienom plomas floras 10c, Balkonas de Subatos vakarai ir nedėliomis pirmas floras 15c. Balkonas 10c. Halsted ir 32-ra gatvė.

LEVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir MOKYKLA Vakarinė 3106 So. Halsted St., Chicago. Čia gali išmokti angliskai.

Mokiname Angliškai Visose dalyse Amerikos ir Kanados Vientelė mokykla, kurioj kiekvienas gali išmokti Anglišką kalbą, labai trumpame laike, šios mokyklos naujauja ir tobulingusia metodu. Mokymai per laisvą, visose dalyse, už labai mažą mokymą, teipiau klesose dienomis ir vakarais. Jeigu nori išmokti greitai Anglišką kalbą, atėik ar rasyk platesnių žinių. **American School of Language**

1741 W. 47th Street, Chicago, Ill. 731 W. 18th Str., Chicago

Septyni saliuonai, į vieną randą dykai, dvi grosernės, vienas "meat marketas" ir viena vainikų krauvė randasi, lenkų čekų, lietuvių apielinkėje. Visų papigintos kainos. Atsišaukite iš sykio **INO F. BALCER & SON 1735 W. 18th Gat.**

Tel Yards 4658

The Bridgeport Electric Co.

Atlieka visus Elektrikos darbus atsakančiai ir pigiai Turi 2 Storus 1-na ant 3212 So. Halsted St. Chicagoje 2-ra 1614 W. 47-tos gat., kuriuose parduoda elektrikes ir gazines lampas ir t.t. **Kviečia Visus Atsilankyte.**

ALFONSAS BARTKUS Savininkas

Tel. Drover 7169.

***REIPKITES** PRIE LIETUVIŲ GENERALIŠKO KONTRAKTORIAUS

Steponas Markunas

Budavoju murinius ir medinius namus. Taisau senus, lipia "konkritu" fundamentus ir sildvokus. Visus prie namų darbus atlieku pagal savininko reikalavimą. Dabar talsas apmilyti, jel kas nari budavoti, palmti gerą kontraktorių.

2459 W. 46th PLACE, CHICAGO, ILL.

LUMBERIS NAUJAS IR ISANTROS RANKOS BUDAVOJIMO MATERIOLAS, LENTOS, STULPAI IR T. T. Taipgi maliava, duris, langai, popiera slogams dengti, vinis ir visokių kitų reikalingumų prie budavojimo.

CARR BROS. WRECKING CO. INC.

PHONE YDS. 1294. 3003 TO 3039 SO. HALSTED ST.

KAZIMIERAS GUGIS ADVOKATAS

Persikelė gyventi naujan butan

3323 SO HALSTED STREET 3 RD FLOOR

Meldžiu dabar savo klientų visokiems teismo ir teisijų reikalais kreiptis į mane pažymėtu žemiau laiku sekamais adresais

Iš ryto "Naujienu" Ofiso Dieną mieste Vakara namie
1840 S. HALSTED ST. 127 N. DEARBORN ST. 3323 S. HALSTED ST.
Telephone Canal 1606 Room 1122 Unity Bldg. Tel. Central 4411 Telephone Drover 3310

Iš Parapijonų Gyvenimo

Mūsų parapijonų vis atsižymi. Tris savaitės atgal pas tula P. vestuvėse svečiai gerokai įkauto, įkauto pradėjo pėsčios. Priešas, suprantama, turėjo pasitraukti. Bet ant karės lauko visgi pasiliko keletas sunkiai sužeistų, kuriuos atvykęs greitosios pagalbos vežimas nugabeno ligonbutin. Susirėmimas įvyko vakaro metu.

24 d. spalio krikštynose pas tula lietuvių buvo keletas svečių. Jų tarpe atsirado ir du liuteronu lietuvių. Katalikai parapijonai prisigėrė rudžio pradėjo stumdyties tarp savęs, o ir lietuvių, matydami tokį ne-liuteronu lietuvių. Vienas gražių parapijonų apsiėmė skubiai prasišalino. Katalikai belgi stumdymosi nepasigandino ir pradėjo užsipuldinėti ant kito liuteronu ir skaudžiai sumušė jį. Fanatikai sulaužė jam koją augščiau kelio ir išsuko ranką iš peties. Nukentėjęs guli ligonbutyje. Šiame nelabame darbe labiausia atsižymėjo biznierių J. T. Tilvikas.

Chicago žydai pardavinėja taip vadinamus karės ženklus ir paliudijimus. Išrinkti iš to pinigai skiriamą badaujančioms Rusijoje žydams, kurių priskaitoma į 1,500,000 ypatų.

Henry Capra, 17 metų vaikas, 1458 Emma St., kaip praneša policijai du kitu vaiku, netyčia pašautas savo draugo. Čarpa guli Pavieto špitolėje. Jo padėjimas sunkus.

Automobilius G. W. Fitzgerald susidūrė su automobiliu Anderson, 2413 N. Clark St. Sužeistas Andersono sunus, vaikas 7 metų. Sužeista ir Andersono dukta — mergaitė nu-laužta koją.

Tris maskuoti plėšikai išsprogino Triple Action Spring Company saugiąją šėpą. Kompanijos namas randasi 67 E. 28 str. plėšikai išnešė visas dienos iplaukas — apie 1,500 dol.

Kita plėšikų gengė išsprogino saugiąją Hamlin teatro šėpą. Teatras randasi, 3832 W. Madison. Pasak teatro mana-džerio plėšikai išnešė į 700 dolerių.

Teodore Kulką, gyvenas 1002 N. Lincoln rengėsi įeiti savo naman, kuomet tris eję gatvę žmonės paliepė jam pakelti rankas. Kulką puolė vidun. Nepažįstamieji iššovė ir pataikė kojon. Piktadariai pabėgo.

Pagelbek man ir mano automobilii

Guodotinas Draugai! Jau aš papuoliau į bėdą. O kas yra? — Negaliu pradėti savo automobilii. Oh! Oh! — Tai maža bėda. Aš žinau gerą daktarą. Jis priėmė ir pagalbą dieną ir naktį. — Duok man jo telefono numerį. Aš jau labai už prirodymą. Jau pataisė. Mes iš senų automobilii padarom naujus. Meldžiu atvežti jį į mūsų hospitalį. Jeigu jis serga tai mes jį pagydysim. Mes pamsdom žieminius ir vasarinius automobilius.

DR. PETRAS VIZGARD, A. M.
Telephone Drover 6179
4337 S. Hermitage Ave
Hospitalio N 1809 W. 43 str. Chicago.
kampas Wood St. Phone Drover 8953

Nuo 20 iki 25 metų atgal

Naujavedžiai pirkdavo sau šliubinius ir pasižadėjo žiedus pas mus, o dabar atsiunčia savo sunus ir dukteris tuo pačiu tikslu. Gal but tai yra geriausias užtikrinimas, kad mūsų tavoras geras ir žemos kainos; taigi sekite jų pavyzdžių ir pirkite sau auksinius daiktus mūsų krautuvėje, kurią kiekvienas Jums rekomenduos.

Kracker ir Kosinski

1019 MILWAUKEE AVE., arti AUGUSTA ST., CHICAGO, ILL.

R. NEWMAN

Aukso
4825 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Didelis pasirinkimas
pirmos rūšies auksinių
daiktų, laikrodžių ir
deimontų. Atsineš
si apgarsinimą prie
kiekvieno pirkimo
gaus atmintį.

MOKYKIS BARBERYSTES.
Praktiškai Nurodymai.
Išmokymas \$25.00.
Inrankiai duodami.

Tri—City Barber College,
606 W. Madison St. arba 19 State St.,
Chicago, Ill.

Mokykla Angliškos Kalbos

ROSELANDE

Mokydamiesi šioje mokykloje, sužydysite
pinigus ir lauką. Mūsų mokymo syste-
ma yra naujausia ir labai pasėminga.
Čia išmoksit angli kalbos geriau negu
kur kitus. Pradėkite mokytis tuojau,
nesigailėsite. Mokykla atdara kas vaka-
ras iki 10:30 val. Nedėliomis nuo 10 iki
2 po pietų.

11045 Michigan Ave., Roseland, Ill.

AUTOMOBILIŲ VAŽINĖJIMAI IR SUTAISYMAS.

\$25.00 Automobilų važinėjimo ir
sutaissymo kursas, duodamas DYKAI
kelionis geriams darbininkams. Die-
niniai ir vakariniai mokiniai.

STOCK YARD STATION
3626 - 3628 S. Halsted St., Chicago.

PRANESIMAS

Pranešu draugams, pažįstamiems
ir visiems lietuviams, kad aš dirbu
kaipo pardavėja L. KLEIN krautu-
vėje ant 14-tos ir Halsted gatvės. To-
dėl, kurie lankysite arba jau lankote
tą vietą, malonėsite pasaukti mane, o
aš jums draugiškai ir teisingai patar-
naušiu. Klauskite numerio 16 dra-
pau skyriuje (Clothing dep.). Mane
visados galima rasti ant pirmų lu-
bų šiaurės dalyje krautuvės. Ne-
pamirškite. Su draugiškumu.

FRANAS BYTAUTAS
Phone Canal 4161.

Skolina Pinigus

Paskolinam Jums pinigus ant antro morkio
ant Jūsų nuosavybės. Mes skaitom
6-tą nuosimtį ir Jūs galite išmokėti kas
mėnesį. Jeigu reikalauji pinigų statymui
bei pagerinimui savo nuosavybės, užmo-
kėjimui mokesčių arba nuosimtį už sa-
vo savastį, arba jeigu nori išmokėti savo
pieną morkio; jeigu perkai arba mainai
savo savastį ir reikalauji pinigų užbaigi-
mui savo kontrakto, kreipkis į mus.

LOUIS STERN and COMPANY
Mortgage Bankieriai
5 N. LA SALLE GATVĖ
Kampas Madison ir La Salle gatvių.
Kambarys 909. Telefonas Main 4845

Nepadaryk Klaidos

Čia yra vieta išsimokinti barberystės
amato; didžiausia barberystės
mokykla Chicagoje; dieninės ir vaka-
rinės klesos. Išgaminuojame ir
duodame diplomus; įrankiai duoda-
mi. Rašyk šandile dėl dykai duodamo
katalogo, arba jei galima, ateik ir
pasimatyk su mumis. Jūsų atsilan-
kymas nereikia, priverstinai tai da-
ryti, mes tikrai pagelbėsime jums ir
duosime patarimus. Adresas:

BURKE BARBER SCHOOL
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

K. ŽURAITIS

Nuo 1 d. Lapkr. (Nov.) atidaro pir-
nos klesos BUFETA, kuriamė pasi-
davins visokie geriniai buteliai, ga-
ltonais ir būsais žemaisiomis kaino-
mis. Kreipkitės po numeriu:
3156 WALLACE ST. Chicago.

Skolina Pinigus

Skolinu pinigus ant antro morkio
ant Jūsų nuosavybės. Kokį nors su-
mą nuo \$100 ir augščiau išmokėsite
mažą mėnesiniu mokesčiu. Mokė-
site tik mažiausią nuosimtį Chicagoj.

Julius L. Marks

79 W. Monroe gatvė, kampas Clark
gat., kambarys 603. Telefonas Ran-
dolph 4200.

Laivakortes Pardudame ir Pinigus Siunčiame

i visus svieto dalis.
Imame atsakomybę už pinigus,
paimitus siuntimui.

Reikalingas popieras parupina-
me. Visą atliekame greitai,
mandagiai ir sąžiniškai.

Priimame pinigus taupinimui

Central Manuf. District Bank
1112 W. 35th Str., Chicago, Ill.
VALSTYBINIS BANKAS
Kapitalas ir pirmieji \$300,000.00
Kreipkitės raštu ar ypatiskai.
Visokias informacijas maloniai
suteikiame.

A. PETRATIS,
Lietuvių Skyr. Vedejas
Bankas atdara Subatomis iki
9 val. vakare. Šiaip iki 4 po piet.

JOHN SZIMAITIS

1635 S. Canal St. Chicago, Ill.
Rusiška Pirtis ir Vanos atdara Pėty-
čiomis, Subatomis ir Nedėliomis.
Gera pirtis ir vanos vyrams ir mote-
rimis. 6

GIDLEY COSTUME CO.

334 So. Wabash Ave
Telephone Harrison 4290
Inėjimas taigpi 24 E. Van Burren st.
Costumas \$1.00/ perukas 35c.

Dr. I. J. Franklin

Seniausiu Rusiškais - Lietuviš-
kas gydytojas ir chirurgas šiaur-
vakarinėje dalyje miesto.
Specialistas visokių ligų mo-
teriskų, vyriškų ir vaikų.
Ofisas: Franklin Building, .
1701 - 3 W. Division st., kampas
Paulina.
Ofiso valandos: iki 9 išryto;
2—4 po piet; 7—9 vakare.

J. AUERBACH, M. D.

Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas ir Gyvenimas: 2157 W. 21st St.
Valandos: 8—10 išryto ir 3—7 vakare;
nedėlioj 9—12 val. ir 3—7 vakar.
Ofisas 1001 S. Paulina St. Valandos:
10—12 išryto ir 8—9 vakare.
Phone Seeley 1735

VYRAMS TIKTAI

PATARIMA DYKAI

kitų chroniškų ligų ar nusilpnėjimų, ateik pas specialistą, kuris greitai pra-
šalins visus tuos negerumus.

Šitie dalykai yra pasekmė palaidaus gyvenimo arba nusidėjimo prieš
sveikatos įstatymus, kas suėda kūno, suėda ir duoda ant pirmos paži-
ros pažinti. Jums nieko nekąstus ateiti ir dažinoti apie mano teisingą
gydymą. Aš garsinuosi, dėlto, kad tai yra teisingu ir naudingu patar-
ti žmonėms, kur jie gali rasti pasėmingą gydymą. Ateik, įgyk savo svei-
katos, tvirtumą ir gyvenimą, kokią turėjai pirmiau. Jeigu kiti to nepa-
darys, tai Jūs padarykite ir atėję draugiškai ir atvirai pasikalbėkite. Jūs
būsite priimti maloniai ir teisingai. Ateik pas specialistą, kuris yra už-
tvirtintas Illinois valstijos gydyti visokias ligas. Ateik ir buk išgydytas
kaip ir šimtai kitų.

DR. B. M. ROSS
Valandos: Kasdien nuo 9 iki 4, Nedėlioj nuo 10 iki 1; taigpi Panedėlyj, Seređoj,
Pėtyčioj ir Subatoj vakarais nuo 7 iki 8.

Tel. Armilage 6580

AKUSERKA

Mrs. A. M. KAITIS

Duodu patarimus moterims ir merginoms dykai, įvairiose mote-
riskose ligose, ir patariu kožnai mokyties Akuserystės. Ateikite, o viš-
ką datsite.
1703 N. HOYNE AVE., Chicago, Ill. Priveža Milwaukee Ave karai.

J. J. DVORAK'O AUKOS

Geriausiu proga apsirėdyti gerai, už mažą sumą. Mes aukaujam
mūsų sunkų žieminį tavorą už tą pačią kainą, kuritos mes padarėm
po sezonui, tai yra po Kalėdų. Mūsų parinkimas yra didelis. Laikai
yra kloti, negu kaip mes laukėm, taigi, mes turime atskiratyti mu-
sų tavoro už beveik mūsų mokėtą kainą.

Mūsų tavoras yra naujas ir šios mados, yra unijistų padarytas.
Kuomet jūs perkate nuo mus, jūs parkate stačiai nuo išdirbėjų, taigi
jūs sutuopinate mažiausia 35 nuosimtį ant kiekvieno mūsų siuto ar
overkoto.

Mes taigpi turime didelį rinkinį apatinių drabužių del vyrų ir
vaikų, kepurų, skrybėlių, marškinų ir čoverių. Atsimink, kad mu-
sų tavoras yra gvarantuojamas, visos spalvos yra senų importuotų
dažų.

Mes duodame dykai didelius gražius porcelėno indus perkant
marškinus už vieną dolerį ar daugiau.

Mes taigpi duodame kiekvienam pirkėjui nuo 5c ir augščiau Ku-
poną del krutėnų pavelsių teatro.

J. J. DVORAK & CO. 1853-1855 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

DR. PARMUTH

Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas

Ofisas ir butas:
1053 Milwaukee ave
Ineit iš Noble st.
Tel. Monroe 1577
Val.: iki 9-tai ryte,
12—2 po pietų,
iki 7:30 vakare

Ofisas

804 Milwaukee ave
Tel. Monroe 1342
Val.: 9—10 iš ryto
3—5 po pietų,
8—9 vakare.

Daktaras HERZMAN

IS RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 20
metų kalpo patyręs gydytojas, chi-
rurgas ir akuseris.

Gydo aštrias ir chroniškas ligas,
vyrų, moterų ir vaikų, pagal naujaus-
ias metodus X-ray ir kitokius elek-
tros prietaisus.

Ofisas ir laboratorija, 1025 W. 18th
St., netoli Fisk St. Valandos: Nuo
10—12 pietų; 6—8 vakarais.

Telephone Canal 3110
Gyvenimas: 3412 S. Halsted St.
Valandos: 8—9 ryte; 4—5 po pietų.

Moterims ir Vyrams

Dr. J. SHANKS

OFISAS: Gydo visas Vyrų
ir Moterų
Ligas

2121 N. Western
Ave., kamp. Hamburg
ALANDOS Nuo 9 iki 12 val. išryto
Nuo 5 iki 8 val. vakare

Gydau visas akių ligas

Nei vienas Amerikos okulistas neturi
tiek daug išgydęs žmonių. Dr. Carter's
gydymo būdas yra saugus, greitas ir ne-
pavojingas. Gydo Be Peilio, be rizikos ir
be skausmo. Kreipkitės prie Dr. Carter,
jeigu turite neaiškių regėjimą, neturite
blakstienų, turite karšči, ar kitus skaus-
mus nuo neatsakančių akinų, tamsų re-
gėjimą, kataraktą, žvairias akis ar kokias ki-
tas akių ligas.

DR. F. O. CARTER

Specialistas akių, nosies ir gerklės ligų.
120 So. State St., Prieš the Fair.
Vienos duris į šiaurę nuo The Fair.
Valandos: 9 iki 5; nedėliomis 10 iki 12.

Dr. G. M. Glaser

Gyvenimas ir Ofisas
3149 S. Morgan St., kertė 32. Chicago.
Specialistas ant
Moteriskų, Vyriškų ir Vaikiškų
Taigpi Chroniškų Ligy
Ofiso valandos:
iki 9 ryto, nuo 12 iki 2 po pietų ir
nuo 6 iki 8:30 vakare. Nedėliomis
vakarais ofisas uždarytas.
Telephone Yards 687

Tel. Drover 9693.

DR. A. A. ROTH

Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriskų, Vyriškų, vaikų
ir visu chroniškų ligų.

Valandos: 10—12 ryte, 2—4 po piet ir
6—8 vakare. Nedėliomis 10—1 po pietų.
3358 So. Halsted St., arti 34 St., CHICAGO

DR. J. KASZYNSKI

Residencija, 4552 So. Ashland Ave.
Telephone Yards 1106
Ofiso valand.: nuo 8 iki 10 išryto, nuo
1 iki 3 ir nuo 6 iki 8 vakare.

Dr. M. J. Badzmirowski

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Gyvenimas ir Ofisas: 2822 Archer Ave.
Valandos: iki 9:30 išryto. 12:30—2:30 po
pietų; 6:30—8 vakare.

Phone Drover 2412. Chicago, Ill

Tel. Haymarket 6212.

Dr. W. Yuskiewicz

Lietuviškas akių gydytojas
Kas turi skaudančias akis arba
silpnas, ar galvos skaudėjimą,
atsilankykit pas mane

DR. W. YUSZKIEWICZ

1024 Milwaukee Ave.
Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare
Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 popiet.

DR. DROZDOWITZ

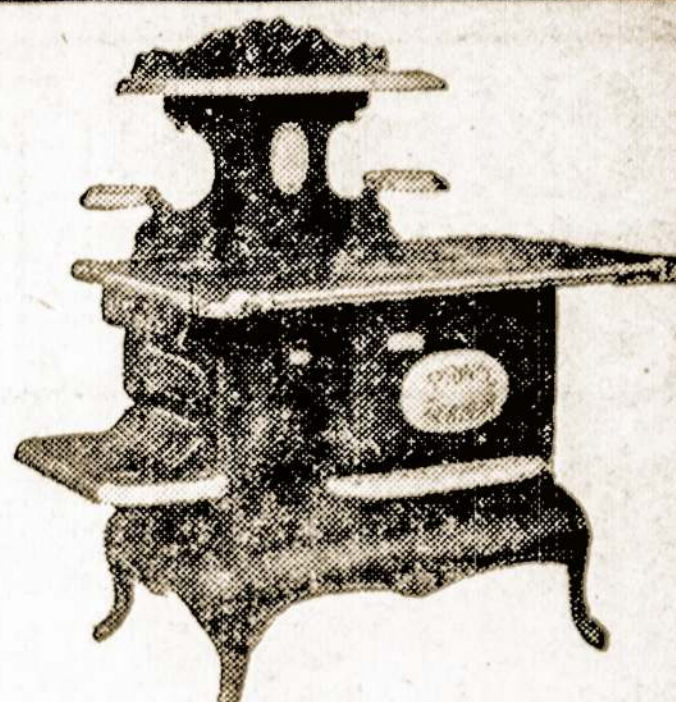
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Gydo ligas inkstų, pūslės, plaučių
veneriškas ir odas.
Ofisas: 804 Milwaukee Ave.
5:30—7 3/4 vak. Nedėliomis 11—12 d.
Ofisas: 1638 W. 12 st., kamp. Paulina
8—10 ryte, 12—2 po piet. 8—9 vakare
Telephone West 1078

Dr. Ramser

AKIŲ SPECIALISTAS

VICI VICI
Prirrenka visiems tinkamus akinus, egza-
minuoja ir patarimus duoda dykai.
786-88 Milwaukee Ave., arti Chicago Ave.,
2-tos lubos. VALANDOS: Nuo 9 išryto
iki vakarui. Nedėliomis nuo 9 išryto iki
2 popietų. Tel. Haymarket 2484.

Phone W. P. 3
Dr. M. J. Strubbe.
DENTISTAS
Ofiso Valandos
9 ryto iki 5 popietų. Vakaris nuo 7 iki 8
apart utarninko ir Ketvero
625 W. 120th Street Chicago

Uždėta 1872. Duodam kreditą.

Nepaprasti Pečių Pigumai

Tvirtas ir labai puikus pečius,
pagarsėjęs savo geru šildymu,
kepimu ir virimu mažomis iš-
laidomis del anglių.

Turi sunkų pamušalą dvigu-
bas grotas, šešių skylių viršų ir
liuosai nikeliu apvaidžiotas.

Specialiai už \$22.75

Didžiausias parinkimas rakan-
dų karpetų ir pečių už nužemin-
tas kainas.

HENRY WOLF

1325-27-29-31-33 S. Halsted St.
Kampas Maxwell St.
Tel. Canal 1099. Chicago.

DANTIS, DANTIS

Specialistas dantų traukime.
Ateikite į mano ofisą persitikrint, jos
naujausią ir tvirčiausią darbą su gvaran-
tija 10 metų gaunama papiginta kaina.
22 k. Karunos ant trumpo laiko po \$4.00

DR. N. SCHRAYER, Dentistas,

866 Milwaukee Ave. Inėjimas iš Racine Av.

Dr. M. Stupnicki

3109 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Valandos: Nuo 8 iki 11 išryto;
nuo 5 iki 8 vak.

Telephone Humboldt 1273.

M. SAHOD M. D.

Senas Rusas Gydytojas ir Chirurgas.
Gydo visokias vidurių ligas ir kitas užse-
nėjusias ligas.
OFISAS: 1579 Milwaukee Ave., kampas
North Ave. Kambarys 206.
Valandos: 8:30 iki 10 išryto; 1:30 iki 3
ir 7:30 iki 9 vakare.

Dr. A. R. Blumenthal

AKIŲ SPECIALISTAS

Akis išgaminuojam DYKAI
Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena.

4649 S. Ashland Ave. Kampas 47 str.

Telefonas Canal 3737

AKUSERKA

Mrs. A. Vidikas

Baigusi Akuserijos Kolegiją; ilgai praktika-
vusi Pennsylvanijos Hospitalėse ir Philadel-
phijoje. Pasėmingai patarnauju prie gin-
dymo. Uždyką duodu rodą visokių ligose
moterims ir merginoms. Kalbu lietuviškai,
angliškai, rusiškai, lenkiškai ir slavokiškai.

1838 S. HALSTED ST., CHICAGO.

(Šalia "Naujienu" Redakcijos)

DAKTARAS WISSIG, Specialistas iš seno Krajaus

Gydo visas ligas: pilvo, plaučių, inkstų, pūslės, taigpi visas paslaptingas ligas
vyrų ir moterų. Jeigu kiti negalėjo išgydyti Jūs, tai ateikite čia, o persitikrinsite
pačis, jog jis jums pagelbės. Patarimas dykai. Kalba rusiškai ir lenkiškai.
Duoda savo gyduotes ir gydo naujausiais elektros įrankiais.

Pagrįžo iš Europos. 1900 Blue Island Ave. kampas 19-tos Gatvės, viršų Banke.
Tel. Canal 3263.

DR. WEINTRAUB

EUROPOS SPECIALISTAS VYRŲ IR MOTERISKŲ LIGŲ

JIPŠKANTIEJI gero daktaro, turinčio 23 metus praktikos gydyme įvairių vyrų ir moterų ligų, tesikreipia
prie manęs. Nežinant, kaip ligi sige ir pas kokių daktarų gydyti, naudinga ligi pasitarti
pas mane. Mano ofisas aprūpintas geriausiais aparatais ir elektrikos mašinomis ligoms išgydyti ir gy-
dyti. Duoda sąsiužtą, kuriame ligonliu stovį ir jeigu apsimu gydyti, tai gydaui visi išgyda.
VYRŲ LIGOS
Nugaros ir galvos skaudėjimai, nereguliaritkumai, Pūslės, inkstų, šlapinimos ligos, ar butų tik pra-
stausis menstruavimai, baltosios, nevaisingumas, deje, ar užsienė, gydan pisekmingai. Nervica-
ma, vyrišką nusilpnėjimą ir kitas ligas išgyda greit
Kruopu užsiuodijimą, kuris paliecia kaip vyrus taip ir moteris, gydan nauja Europeine metodu. Plau-
čių slinima, šiering, skaudinuis šigdan greitai. Kepeu, pil